

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
Кафедра цифрових комунікацій та інформаційних технологій

ЛЕЩЕНКО ЮЛІЯ ДМИТРІВНА

**WEB-ПОРТАЛИ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ:
ІНФОРМАЦІЙНІ ЗАСОБИ, ТЕХНОЛОГІЇ, МЕТОДИКА СТВОРЕННЯ**

спеціальність 029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа
освітня програма Інформаційна та документаційна діяльність
галузь знань 02 Культура та мистецтво

Подається на здобуття кваліфікації бакалавр з
інформаційної, бібліотечної та архівної справи

Кваліфікаційна робота містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Здобувачка 4 курсу Лещенко Юлія Дмитрівна

Науковий керівник: Брусенцев Віталій Олександрович, кандидат технічних наук, доцент

Дата захисту

Національна шкала

Кількість балів

11 червня 2026 р

Відомістю

95 А

Харків – 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	3
ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ WEB-ПОРТАЛІВ	
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ.....	6
1.1 Поняття вебсайту та вебпорталу	6
1.2 Еволюція вебсайтів та освітніх порталів.....	7
1.3 Нормативно-правова база та вимоги до вебпорталів загальноосвітніх закладів України	9
1.4 Технології та інструменти створення освітніх вебпорталів.....	10
РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ WEB-ПОРТАЛІВ	
ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ ТА МЕТОДИКА ЇХ СТВОРЕННЯ.....	14
2.1 Критерії та методика аналізу шкільних вебпорталів.....	14
2.2 Загальна характеристика та порівняльний аналіз досліджуваних закладів	15
2.3 Детальний аналіз вебпорталів досліджуваних закладів	19
2.4 Методика створення web-порталу загальноосвітнього закладу	37
ВИСНОВКИ	41
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	43
ДОДАТОК А	46

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

- ЗНЗ – загальноосвітній навчальний заклад
- КЗ – комунальний заклад
- МОН – Міністерство освіти і науки України
- НУШ – нова українська школа
- CMS – Content Management System (система управління контентом)
- CSS – Cascading Style Sheets (каскадні таблиці стилів)
- HTML – HyperText Markup Language (мова розмітки гіпертексту)
- HTTP – HyperText Transfer Protocol (протокол передачі гіпертексту)
- PHP – HyperText Preprocessor (мова серверного програмування)
- SEO – Search Engine Optimization (пошукова оптимізація)
- UI – User Interface (інтерфейс користувача)
- URL – Uniform Resource Locator (уніфікований покажчик ресурсу)
- UX – User Experience (досвід користувача)
- W3C – World Wide Web Consortium (Консорціум Всесвітнього павутиння)
- WWW – World Wide Web (Всесвітня павутина)

ВСТУП

Актуальність теми. В сучасних умовах, коли все переходить в онлайн, шкільні сайти стали головним містком для зв'язку між закладом, учнями, батьками та громадою. Сучасний вебпортал – це вже давно не просто електронна візитка, а повноцінний простір, де є все: від розкладу й електронних щоденників до офіційних документів та новин. Особливо зараз, під час війни та постійного дистанційного навчання, вебпортал став буквально рятівним колом – часто це єдине місце, де можна дізнатися актуальні та перевірені новини закладу [1].

Попри загальне розуміння важливості вебсервісів, їх якість в українських школах суттєво відрізняється. Якщо частина закладів має сучасні портали, які систематично оновлюються, то інші досі використовують застарілі ресурси, що поступаються за критеріями мобільності, доступності та повноти контенту. Саме тому виникає потреба в аналізі наявних розбіжностей, виявленні кращих практик та формуванні практичних рекомендацій для створення якісних освітніх вебплатформ.

Мета кваліфікаційної роботи – дослідити інформаційні засоби, технології та методику створення web-порталів загальноосвітніх закладів України на основі теоретичного аналізу та практичного порівняння реальних шкільних вебсайтів.

Об'єкт дослідження – web-портали загальноосвітніх навчальних закладів України.

Предмет дослідження – інформаційні засоби, технології та методика створення й оцінювання web-порталів загальноосвітніх закладів.

Завдання кваліфікаційної роботи охоплюють:

- дослідження та узагальнення базових понять у сфері вебтехнологій та порталних рішень;

- аналіз еволюції вебсервісів – від простих статичних сторінок до багатофункціональних освітніх порталів;
- вивчення правового регулювання та офіційних вимог до вебресурсів загальноосвітніх закладів України;
- огляд сучасних інструментів та CMS-систем, що застосовуються при створенні шкільних сайтів;
- проведення порівняльного аналізу діючих вебпорталів дев'яти українських шкіл;
- формулювання практичних рекомендацій з оптимізації процесів проєктування та контентного наповнення освітніх вебресурсів.

Методи дослідження – аналіз науково-методичних джерел та електронних ресурсів, порівняльний аналіз, структурний та контент-аналіз вебсайтів, систематизація та узагальнення.

Структура кваліфікаційної роботи складається зі вступу, двох розділів, висновків, переліку використаних джерел та додатків.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми, окреслено мету, об'єкт, предмет, а також визначено завдання та комплексну методику дослідження.

Перший розділ містить дослідження теорії питання – сутність та класифікацію вебпорталів, еволюційні етапи їхнього розвитку, технологічну базу та правове регулювання діяльності шкільних сайтів.

Другий розділ має практичний характер і містить порівняльний аналіз дев'яти діючих вебресурсів за змістовними, структурними й технічними параметрами. На основі отриманих даних запропоновано методику створення ефективного вебсайту для закладу середньої освіти.

У висновках підсумовано ключові результати дослідження та сформульовано практичні рекомендації щодо вдосконалення освітніх вебресурсів.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ WEB-ПОРТАЛІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ

1.1 Поняття вебсайту та вебпорталу

За останні три десятиліття інтернет-технології докорінно змінили підходи до поширення та сприйняття інформації. Наразі потреба в офіційному вебресурсі є очевидною для організацій будь-якого профілю, зокрема й для загальноосвітніх шкіл. Базовим елементом такої інтернет-присутності виступає вебсайт як головний інструмент взаємодії із цільовою аудиторією.

Під вебсайтом (англ. website) розуміють систему логічно пов'язаних вебсторінок, що функціонують під спільним доменним іменем і мають унікальні URL-адреси [2]. З технічної точки зору, сайт є масивом електронних документів, які розміщуються на вебсервері та передаються користувачеві за допомогою протоколів HTTP або HTTPS.

Головна відмінність вебпорталу від звичайного сайту полягає в масштабах функціональних можливостей та специфіці роботи з аудиторією. Вебпортал (англ. web portal) – це багаторівневий вебресурс, який об'єднує різноманітні сервіси в межах єдиного інтерфейсу і створюється під потреби конкретної спільноти або галузі [3]. На відміну від стандартних інтернет-сторінок, порталні рішення забезпечують високий рівень персоналізації, інтегрують контент із багатьох джерел, містять розвинені інтерактивні сервіси й зазвичай передбачають систему реєстрації користувачів.

Класифікацію вебсайтів та порталів зазвичай проводять за кількома критеріями. За тематикою їх поділяють на загальні (Google, Wikipedia), галузеві (освітні, медичні) та корпоративні. За функціями виокремлюють інформаційні, сервісні, комерційні та змішані ресурси, а за типом доступу – публічні та закриті (внутрішні). Для сфери освіти частіше обирають формат галузевого інформаційно-сервісного порталу. Він поєднує відкриту

інформацію для загалу із закритими функціями, наприклад, електронними щоденниками, доступ до яких мають лише учні та батьки [4].

Вебпортал закладу загальної середньої освіти – це його офіційне представництво в мережі. Він забезпечує доступ до актуальної інформації про роботу школи, ліцею чи гімназії, надає електронні сервіси для учнів, батьків і вчителів, а також виконує вимоги законодавства України щодо обов’язкового оприлюднення інформації [5].

1.2 Еволюція вебсайтів та освітніх порталів

Щоб зрозуміти, чим є сучасний освітній веб-портал, варто простежити шлях розвитку інтернет-технологій – від перших гіпертекстових документів до складних динамічних платформ. Цей еволюційний процес охоплює кілька ключових етапів, кожен з яких суттєво розширював можливості взаємодії користувача з мережею.

Перший етап (1991-1996 рр.) відомий як епоха статичного HTML. Фундамент Всесвітньої павутини заклад Тімоті Бернес-Лі, який у 1991 році в CERN розробив протокол HTTP та мову розмітки HTML [6]. Тогочасні вебсайти містили виключно текстове наповнення та мали спрощений дизайн. Важливим етапом розвитку став 1993 рік, коли поява браузера NCSA Mosaic дозволила інтегрувати зображення безпосередньо у текстові сторінки, що суттєво змінило сприйняття вебконтенту. У цей період заклади середньої освіти ще не мали власних сайтів; представництво в мережі було доступне переважно великим університетам та науково-дослідним інституціям.

Другий етап (1996-2002 рр.) ознаменувався переходом до динамічного вебу та появою перших портальних рішень. Завдяки впровадженню серверних мов (PHP, Perl, ASP) контент сторінок почав формуватися безпосередньо під час звернення користувача. У цей період виникають перші великі портали (Yahoo!, AltaVista, Excite), які об’єднували пошукові інструменти, каталоги посилань та стрічки новин у межах єдиного інтерфейсу. В Україні перші

шкільні сайти почали з'являтися наприкінці 1990-х – на початку 2000-х років. Зазвичай це були статичні HTML-сторінки, створені вчителями інформатики, насамперед у закладах освіти Києва та Харкова, які мали відповідну технічну базу [7].

Третій етап (2002-2010 рр.) пов'язаний із масовим упровадженням систем управління контентом (CMS) та стандартизацією вебресурсів. Поширення систем WordPress, Joomla та Drupal спростило процес керування сайтами, дозволивши адміністраторам оновлювати контент без використання програмного коду. Це дозволило школам масово створювати власні вебресурси, не залежачи від постійної підтримки програмістів. Одночасно з цим розпочалося активне впровадження стандартів вебдоступності на основі рекомендацій Консорціуму Всесвітньої павутини (W3C), зокрема настанови WCAG, які покликані забезпечити зручність користування сайтами для всіх категорій громадян [8].

Четвертий етап (2010-2018 рр.) охарактеризувався розвитком мобільного вебу та адаптивного дизайну. Масове використання портативних пристроїв висунуло нові вимоги до веброзробки: забезпечення коректного відображення контенту на пристроях із різною діагоналлю екрана. Технологічною основою цих змін стала концепція адаптивного (англ. responsive) дизайну, запропонована Ітаном Маркоттом у 2010 році, а також поява CSS-фреймворку Bootstrap (2011 р.) [9]. Додатковим стимулом для масового переходу на адаптивні шаблони стало оновлення алгоритмів ранжування пошукової системи Google у 2015 році, які почали враховувати мобільну оптимізацію сайтів. Паралельно з цим в Україні розпочалася конкретизація юридичних вимог до офіційних вебсторінок навчальних закладів [10].

П'ятий етап (із 2018 року до сьогодні) знаменує появу вебпорталів нового покоління. Нинішні освітні платформи поєднують функції класичного сайту з електронним щоденником, хмарними сховищами, сервісами онлайн-зв'язку (Zoom, Google Meet) та інтерактивними інструментами взаємодії. В

Україні реалізація концепції «Нова українська школа» та активний розвиток цифрових сервісів зумовили якісне оновлення вебресурсів у сфері освіти. У цей період з'являються спеціалізовані платформи (Eddy.School, NClass), розроблені з урахуванням специфіки закладів загальної середньої освіти. Вони об'єднують офіційний сайт, електронний документообіг та систему внутрішньої комунікації в єдину екосистему [11].

1.3 Нормативно-правова база та вимоги до вебпорталів загальноосвітніх закладів України

Питання інформаційної відкритості та функціонування офіційних сайтів установ освіти регулюються низкою законодавчих актів України. Серед основних нормативних джерел можна виділити такі:

У статті 30 Закону України «Про освіту» (2017) закріплено вимогу щодо обов'язкового оприлюднення на офіційних вебресурсах закладів базових відомостей про їхню діяльність. До такого переліку належать: статут установи, ліцензії, структура та органи управління, контингент здобувачів освіти, освітні програми, розклад занять, а також фінансова звітність [10]. Відповідно, наявність діючого та інформаційно повного вебресурсу наразі є обов'язковою правовою умовою діяльності сучасної школи.

Надалі ці вимоги були розширені Законом України «Про повну загальну середню освіту» (2020). Згідно зі статтями 45, 46 та 50, заклади мають впроваджувати функцію електронного подання заяв на зарахування, а також оприлюднювати результати зовнішнього оцінювання якості освіти – інституційного аудиту та громадської акредитації [12].

Регулювання технічних аспектів функціонування офіційних ресурсів здійснюється відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України «Про деякі питання використання доменних імен державними органами в українському сегменті інтернету» (2015 р.). Цей нормативний акт визначає чіткі вимоги до технічного хостингу та встановлює, що офіційні сайти органів державної

влади та державних установ мають розміщуватися у спеціалізованих доменах (зокрема, .gov.ua або відповідних регіональних піддоменах), що забезпечує належний рівень безпеки та ідентифікації ресурсу в мережі [13].

Окрему увагу в нормативній базі приділено міжнародному стандарту WCAG 2.1, розробленому консорціумом W3C, на який посилаються рекомендації Міністерства освіти і науки України. Згідно з цим стандартом, публічні вебресурси мають відповідати кваліфікаційному рівню доступності «АА». Цей рівень передбачає обов'язкове впровадження таких технічних рішень: створення альтернативних текстових описів для графічних елементів, забезпечення нормативної контрастності тексту й фону, реалізацію повноцінної навігації за допомогою клавіатури, а також супроводження відеоматеріалів субтитрами [14].

Окрім загальних нормативно-правових актів, Міністерство освіти і науки України розробило спеціальні методичні рекомендації, які регламентують інформаційне наповнення вебресурсів закладів середньої освіти. Ці матеріали деталізують структуру обов'язкових та рекомендованих блоків сайту. Зокрема, до базової структури сучасного шкільного порталу пропонується інтегрувати такі інформаційні модулі, як «Про заклад», «Адміністрація» та «Педагогічний колектив». Для безпосередніх учасників освітнього процесу передбачено розділи «Учні» й «Батькам», а оперативна та офіційна інформація має міститися у блоках «Новини», «Документи» та «Контакти» [5].

1.4 Технології та інструменти створення освітніх вебпорталів

Процес розробки сучасних освітніх платформ спирається на декілька базових технологічних інструментів і методологічних підходів. Нижче наведено огляд рішень, які найкраще адаптовані до специфіки та технічних вимог закладів середньої освіти.

Технологічну основу інтерфейсу будь-якого вебресурсу становить поєднання стандартів HTML5 та CSS3. Мова розмітки HTML визначає семантичну структуру контенту, формуючи такі елементи, як заголовки, текстові абзаци, таблиці та інтерактивні форми. У свою чергу, каскадні таблиці стилю CSS відповідають за візуалізацію цього вмісту, регулюючи колірну палітру, типографіку, просторові відступи та архітектуру розміщення компонентів на екрані. Специфікація HTML5 розширила цей інструментарій новими семантичними тегами (`<header>`, `<footer>`, `<article>`, `<section>`, `<nav>`), що дозволило суттєво підвищити рівень вебдоступності сайту та оптимізувати його індексацію пошуковими системами [15].

Для забезпечення у веббраузері користувача динамічності та інтерактивності вебресурсу використовується мова програмування JavaScript. Завдяки її застосуванню реалізується механізм оновлення контенту без повного перезавантаження сторінки, здійснюється первинна валідація даних у формах введення, створюються анімаційні ефекти та забезпечується інтеграція з інтерактивними картами й чат-ботами. У практиці розробки шкільних сайтів поряд із чистим кодом (Vanilla JS) тривалий час активно використовувалася бібліотека jQuery, яка спрощує маніпуляції з DOM-деревом сторінки, обробку подій та налаштування асинхронних запитів [15].

Серверна логіка значної частини вебплатформ реалізується за допомогою мови програмування PHP, яка є технологічною основою для найпопулярніших у світі систем управління контентом (CMS), зокрема WordPress та Joomla. Згідно зі статистичними даними, платформа WordPress забезпечує функціонування понад 43% усіх вебресурсів у мережі [16]. Функціонал PHP полягає в обробці клієнтських запитів на стороні сервера, взаємодії з реляційними базами даних (як MySQL) та динамічному формуванні HTML-відповіді для подальшої візуалізації у браузері користувача. Використання CMS на базі PHP є раціональним рішенням закладів загальної середньої освіти, що зумовлено простотою

адміністрування, доступністю хостингу та широким вибором готових функціональних шаблонів та модулів.

Для організації інформаційного простору сучасних шкіл використовують декілька типів платформ та систем управління контентом (CMS). Їхня класифікація та специфікація використання виглядає так:

Таблиця 1.1

Порівняльний аналіз платформ та систем управління контентом (CMS) для освітніх вебресурсів

Тип платформи / CMS	Технологічні особливості	Сфера доцільного застосування
WordPress	<i>Простота конфігурації, широкий вибір готових шаблонів та функціональних модулів.</i>	<i>Школи з базовим рівнем технічного забезпечення та обмеженими ІТ-ресурсами.</i>
Eddy.School	<i>Комплексна інтеграція сайту, засобів комунікації та електронного документообігу (журнали, щоденники).</i>	<i>Спеціалізовані заклади освіти (наприклад, КЗ «Веселівська районна різнопрофільна гімназія»).</i>
Joomla, Drupal	<i>Розширена архітектура даних, складне керування правами та доступом користувачів.</i>	<i>Портали з нестандартною структурою контенту, що потребують високої кваліфікації адміністратора.</i>
Фреймворки (Laravel, Next.js)	<i>Індивідуальне проєктування, повна гнучкість архітектури та висока швидкодія.</i>	<i>Провідні ліцеї та заклади освіти, що мають постійну технічну підтримку від розробників.</i>

Невід’ємними інфраструктурними компонентами будь-якого вебпорталу є хостинг та доменне ім’я. Хостинг визначається як комплексна послуга з розміщення файлової структури та баз даних сайта на спеціалізованому серверному обладнанні, що забезпечує безперервне підключення до мережі Інтернет. У свою чергу, домен є унікальним текстовим ідентифікатором (адресою) вебресурсу в інформаційному просторі. Відповідно до нормативно-методичних рекомендацій Міністерства освіти і науки України, заклади освіти можуть обирати між безкоштовними

державними серверами та комерційними хостинг-провайдерами. При виборі доменного імені пріоритет пропонується надавати спеціалізованим цільовим зонам, таким як .school.ua, .sch.in.ua, або відповідним регіональним піддоменам [13].

Адаптивність інтерфейсу є ключовим критерієм доступності сучасного освітнього порталу. Актуальність цього підходу підтверджується статистичними даними, згідно з якими понад 60% сесій на освітніх порталах України забезпечується користувачами мобільних пристроїв – смартфонів та планшетів [9]. Практична реалізація адаптивності досягається завдяки застосуванню технологій гнучкої сіткової верстки (зокрема моделей CSS Grid та Flexbox) у поєднанні з медіазапитами (англ. media queries). Це дозволяє інтерфейсу динамічно підлаштовуватися під роздільну здатність екрана та гарантує коректне відображення контенту на будь-якому апаратному пристрої.

Ефективним складником технологічного супроводу вебпорталу є його пошукова оптимізація, або SEO (англ. Search Engine Optimization). Належний рівень оптимізації забезпечує високі позиції (ранжування на першій сторінці результатів пошуку) у системах як Google за вітальною назвою закладу чи регіональною прив'язкою. Це спрощує процес навігації та пошуку необхідних відомостей для батьків і потенціальних здобувачів освіти. З технічного погляду комплекс SEO-заходів передбачає формування зрозумілої для людини структури URL-адрес, коректне налаштування метагенів, мінімізацію часу завантаження сторінок, а також генерацію та системне оновлення карти сайту (sitemap.xml) [17].

РОЗДІЛ 2. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ WEB-ПОРТАЛІВ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ ЗАКЛАДІВ УКРАЇНИ ТА МЕТОДИКА ЇХ СТВОРЕННЯ

2.1 Критерії та методика аналізу шкільних вебпорталів

Об'єктивність аналізу досліджуваних вебпорталів забезпечується використанням оціночних критеріїв, які охоплюють три ключові аспекти якості вебресурсу: технічний, змістовий та функціональний. Цей підхід відображає загальні методики аналізу освітніх ресурсів, описані в літературі [1, 5], та повністю узгоджується з положеннями стандарту доступності WCAG 2.1 і нормативно-правовою базою України.

До групи технічних критеріїв оцінювання віднесено такі параметри: наявність захищеного протоколу HTTPS (SSL-сертифіката), що підтверджує безпеку передачі даних; адаптивність інтерфейсу, яка верифікується шляхом аналізу коректності відомостей на мобільних пристроях; швидкість завантаження та загальна продуктивність сторінок, оцінена за допомогою інструменту Google PageSpeed Insights, а також наявність альтернативного тексту (атрибутів alt) для всіх статичних зображень на сайті.

Змістові критерії визначають повноту та відповідність інформаційного наповнення вебресурсу згідно вимогам чинного законодавства України [12]. У межах цього вектору аналізу перевіряється обов'язкова наявність таких структурних розділів, як «Нормативні документи», «Педагогічний склад», «Розклад», «Контакти» та «Новини». Оцінювання кожного параметра здійснюється за бінарним принципом: 1 бал присвоюється у разі повної наявності та відповідності критерію, 0 балів – якщо зазначений інформаційний блок на сайті відсутній або не відповідає вимогам.

До групи функціональних критеріїв віднесено параметри, що визначають наявність та ефективність роботи інтерактивних сервісів вебресурсу. У межах цього напряму аналізу досліджується інтеграція таких

інструментів, як внутрішня система пошуку по сайту, модулі електронного щоденника або особистого кабінету користувача, а також верифіковані посилання на офіційні сторінки закладу освіти у соціальних мережах.

Для проведення порівняльного аналізу було обрано дев'ять ЗНЗ з різних регіонів України (повний перелік наведено у додатку А). Моніторинг сайтів проводився у травні 2026 року. Методика дослідження передбачала візуальний огляд контенту та інструментальну перевірку технічних параметрів платформ. Результати оцінювання систематизовано у вигляді таблиці, що наведені нижче.

2.2 Загальна характеристика та порівняльний аналіз досліджуваних закладів

Для забезпечення комплексного та системного моніторингу було відібрано дев'ять офіційних сайтів ЗНЗ. Організаційна візуалізація цієї вибірки є необхідною для подальшого аналізу кожної окремої платформи. Первинні ідентифікаційні дані та вебадреси платформ наведено нижче, у таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Перелік досліджуваних загальноосвітніх закладів

№	Назва закладу	Регіон	URL сайту
1	Ліцей «Інтелект»	м. Київ	https://lyceum-intellect.kiev.ua/
2	Львівська гімназія «Євшан»	м. Львів	https://www.yevshan.com.ua/
3	Науковий ліцей ім. Миколи Сабата	м. Івано- Франківськ	http://gimnazia1.if.ua/uk/
4	КЗ «Рішельєвський науковий ліцей»	м. Одеса	https://rl.odessa.ua/index.php/uk/
5	Черкаський фізико- математичний ліцей (ФІМЛП)	м. Черкаси	http://phymly.ck.ua/

Продовження таблиці 2.1

№	Назва закладу	Регіон	URL сайту
6	КЗ «Веселівська районна різнопрофільна гімназія»	Запорізька обл.	https://vesele-gimnaz.eddy.school/
7	Ліцей № 1 міста Житомира	м. Житомир	https://1.lic.zhitomir.ua/
8	Ліцей «Фінансовий»	м. Київ	https://finlyc.kyiv.ua/
9	Тернопільський класичний ліцей	м. Тернопіль	https://tkl.te.ua/

Як видно з таблиці 2.1, вибірка представляє різні типи загальноосвітніх закладів (ліцеї, гімназії) з різних регіонів України. Таке типологічне та географічне різноманіття дозволяє отримати показникові висновки про стан шкільних вебпорталів в Україні загалом.

На наступному етапі дослідження моніторинг передбачає оцінювання кожної платформи відповідності базовим технічним параметрам, повноту обов'язкової інформації та наявність інтерактивних сервісів. Результат узагальнено та систематизовано в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Порівняльний аналіз вебпорталів загальноосвітніх закладів

(«✓» - наявне, «✗» - відсутнє)

Критерій оцінювання	Л.1	Г.2	Л.3	Р.4	Ф.5	В.6	Ж.7	Ф.8	Т.9
Адаптивний (мобільний) дизайн	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
PageSpeed (ПК)	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
PageSpeed (Мобільні пристрої)	✗	✗	✗	✗	✓	✗	✓	✓	✗
SSL-сертифікат (HTTPS)	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✓	✓	✓
Логотип та назва на кожній сторінці	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Наявність меню / навігації	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Пошук по сайту	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✗
Розклад занять	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✓	✗
Педагогічний склад	✓	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Продовження таблиці 2.2

<i>Критерій оцінювання</i>	<i>Л.1</i>	<i>Г.2</i>	<i>Л.3</i>	<i>Р.4</i>	<i>Ф.5</i>	<i>В.6</i>	<i>Ж.7</i>	<i>Ф.8</i>	<i>Т.9</i>
<i>Нормативні документи</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Контакти</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Новини / оголошення</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Зображення / галерея</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
<i>Соціальні мережі</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✓	✓
<i>Електронний щоденник / кабінет</i>	✗	✗	✗	✗	✓	✓	✓	✗	✓
<i>Доступність (alt-теги зображень)</i>	✗	✗	✗	✓	✓	✗	✗	✓	✓
<i>Разом (з 16)</i>	10	10	10	13	15	12	13	15	12

Примітки до таблиці 2.2: Л.1 – Ліцей «Інтелект», Г.2 – Гімназія «Євшан», Л.3 – Ліцей ім. Сабата, Р.4 – Рішельєвський ліцей, Ф.5 – ФІМЛП, В.6 – Веселівська гімназія, Ж.7 – Ліцей № 1 Житомир, Ф.8 – Ліцей «Фінансовий», Т.9 – ТКЛ (Тернопільський класичний ліцей)

За результатами моніторингу, відображеними у таблиці 2.2 можна схарактеризувати поточний стан та функціональні особливості досліджуваних вебресурсів. Максимальну оцінку у межах сформованої вибірки (по 15 балів із 16 можливих) отримали Черкаський фізико-математичний ліцей (ФІМЛП) та Київський ліцей «Фінансовий». Сайти цих установ демонструють високий рівень відповідності як технічним стандартам так і вимогам щодо інформаційної прозорості. Високі показники на рівні 12-13 балів зафіксовані також у Рішельєвського наукового ліцею, Веселівської гімназії, Ліцею № 1 міста Житомира та Тернопільського класичного ліцею.

Мінімальний сумарний бал за результатами моніторингу виявлено у Львівській гімназії «Євшан» та Ліцеї «Інтелект» та ліцей ім. Миколи Сабата, які набрали 10 балів із 16. Зазначене зниження загальної оцінки цього та низки інших вебресурсів зумовлене насамперед незадовільними технічними параметрами швидкої дії мобільної версії платформи за оцінкою PageSpeed,

відсутністю внутрішніх систем пошуку по сайту, а також обмеженою інтеграцією інтерактивних сервісів (електронного щоденнику чи персонального кабінету).

Важливим етапом комплексного оцінювання вебресурсів є проведення моніторингу архітектури, внутрішнього коду та застосованих систем керування контентом (CMS). Визначення технологічного стеку дозволяє зрозуміти базовий потенціал для відображення на мобільних пристроях та стійкість до навантажень. Узагальнені результати аналізу використаних платформ, технологій верстки та рівня мобільної адаптації дев'яти освітніх порталів зведено у таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Технологічні рішення вебпорталів досліджуваних закладів

Заклад	CMS / Платформа	Технологія верстки	Мобільна адаптація
Л.1	WordPress	Власна тема Bootstrap 5	Висока
Г.2	Власна розробка	Адаптивна (кастомна)	Висока
Л.3	Joomla	Стандартна тема Joomla	Висока
Р.4	Joomla	Власний шаблон Joomla	Висока
Ф.5	WordPress	Шаблонна (Elementor)	Висока
В.6	Eddy.School	Вбудована платформа	Висока
Ж.7	WordPress	Twenty Sixteen / Bootstrap 3	Висока
Ф.8	Drupal	Стандартна тема Drupal	Висока
Т.9	WordPress	Освітня тема (Elementor)	Висока

Примітки до таблиці 2.3: Л.1 – Ліцей «Інтелект», Г.2 – Гімназія «Євшан», Л.3 – Ліцей ім. Сабата, Р.4 – Рішельєвський ліцей, Ф.5 – ФІМЛІ, В.6 – Веселівська гімназія, Ж.7 – Ліцей № 1 Житомир, Ф.8 – Ліцей «Фінансовий», Т.9 – ТКЛ (Тернопільський класичний ліцей)

Згідно з даними таблиці 2.3 – найбільш поширеним програмним рішенням у межах цього дослідження виявилась CMS WordPress, на базі якої функціонують 4 ресурси (44,4% від загальної кількості). Це підтверджує

лідерську позицію цієї системи в освітньому сегменті, що зумовлено її високою гнучкістю, економічною доступністю та широкими можливостями модульної адаптації. Решта представлених платформ розділилася між іншими популярними інструментами: CMS Joomla (2 заклади), CMS Drupal (1 заклад), хмарна платформа Eddy.School (1 заклад) та індивідуальною розробкою (1 заклад).

Аудит показав, що всі заклади забезпечують високу якість мобільного відображення. Проте сайти на WordPress та Joomla досягають цього автоматично – завдяки вбудованим фреймворкам верстки (Bootstrap різних версій) або компонентній структурі Elementor. Унікальним є приклад гімназії «Євшан» (Г.2) – тут висока адаптивність реалізована через складну ручну оптимізацію CSS-коду, що ускладнює подальший технічний розвиток сайту силами звичайних модераторів.

Впровадження хмарного конструктору Eddy.School Веселівською гімназією демонструє зразковий практичний підхід. Заклад отримує готовий сайт, електронний журнал і щоденник в одному пакеті, що мінімізує витрати на програмістів. Компромісом тут є жорстка прив'язка до шаблонів і неможливість змінити візуальний стиль сайту під індивідуальні потреби. Натомість використання Drupal у ліцеї «Фінансовий» (Ф.8) забезпечує сайту максимальну гнучкість, безпеку та високу позицію в рейтингу, але потребує постійної підтримки з боку кваліфікованого вебмайстра.

2.3 Детальний аналіз вебпорталів досліджуваних закладів

Щоб деталізувати результати моніторингу, у межах цього підрозділу кожен із дев'яти відібраних вебпорталів піддано індивідуальному аналізу за єдиною дослідницькою матрицею: загальна характеристика, архітектура та навігація, дизайн та зручність використання, змістовна повнота, технічні параметри, а також ключові сильні та слабкі сторони. Застосування такого алгоритму дозволяє сформулювати деталізований якісний профіль («портрет»)

кожної платформи та забезпечує комплексний огляд, що виходить за межі узагальненого рейтингового оцінювання.

Л.1 - Ліцей «Інтелект» <https://lyceum-intellect.kiev.ua/>

Ліцей «Інтелект» представляє собою інноваційний заклад освіти та спеціалізується на реалізації концепції STEM-освіти. Офіційний вебпортал установи розгорнуто на базі популярної CRM WordPress із застосуванням індивідуального шаблону верстки на базі фреймворку Bootstrap 5. Дане технологічне рішення гарантує високу адаптивність інтерфейсу та стабільну візуалізацію сторінок на різноманітних типах користувацьких пристроїв.

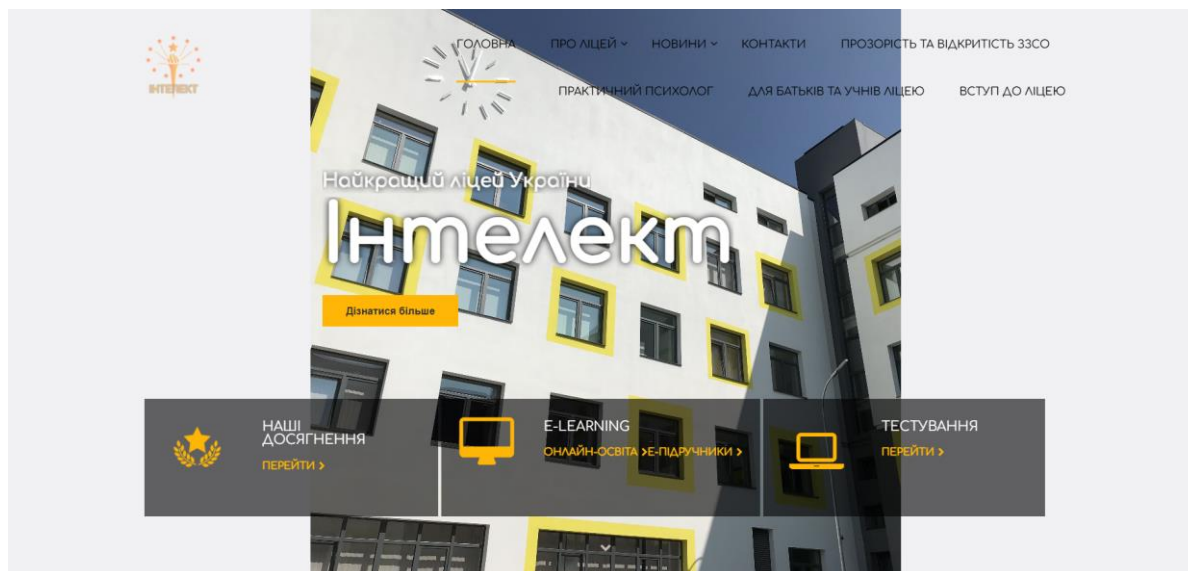

Рисунок 2.1 – Головна сторінка ліцею «Інтелект»

Навігаційна панель вебпорталу містить обґрунтований та логічно згрупований перелік базових блоків: «Головна», «Про ліцей», «Новини», «Контакти», «Прозорість та відкритість ЗЗСО», «Практичний психолог», «Для батьків та учнів ліцею» та «Вступ до ліцею». Максимальна глибина вкладеності інформаційних елементів сайту не перевищує трьох рівнів, що повністю відповідає сучасним стандартам та рекомендаціям у сфері UX-проектування щодо побудови оптимальних інформаційно-навігаційних

систем [20]. Хлібні крихти (breadcrumbs) присутні на всіх внутрішніх сторінках, що суттєво полегшує орієнтацію на сайті.

Сайт ліцею витриманий у певній кольоровій гамі (синій + білий + акцентний жовтий), завдяки чому дизайн запам'ятовується і формує чіткий бренд закладу. Інформація на сторінках легко сприймається. Головна сторінка не перевантажена зайвим контентом. Користувач одразу бачить великий банер із головним анонсом, свіжі новини та кнопки швидкого переходу до основних сервісів. Проте з технічного погляду є серйозні недоліки. Згідно з показниками сервісу Google PageSpeed Insights, швидкість візуалізації платформи як на персональних комп'ютерах, так і на мобільних пристроях не задовольняє встановленим нормативним вимогам дослідження, що зумовлює недобір балів у відповідних технічних категоріях.

Контент сайту відзначається високим рівнем інформаційної прозорості та відповідності чинному законодавству України в галузі освіти. На сторінках ресурсу представлено повний пакет установчих та звітних документів, включаючи чинний статут, ліцензійні відомості, освітні програми та фінансову звітність закладу. Розділ про вчителів оформлений чудово: не просто сухий список імен, а повноцінні профілі з фотографіями та інформацією про педагогів. Новини на сайті з'являються регулярно, життя ліцею висвітлюється активно. Для батьків створено окремий зручний куточок із роз'ясненнями. Натомість, розробники не дуже подбали про базову доступність сайту для людей із порушенням зору – більша частина фотографій не має текстових описів.

Сильні сторони:

- стильний, сучасний дизайн із фірмовими кольорами, які створюють гарне перше враження;
- відмінне інформаційне наповнення, особливо в частині офіційних документів та презентації вчителів;

- стрічка новин не закинута, інформація для батьків та учнів постійно оновлюється.

Слабкі сторони:

- низька швидкість роботи та погана оптимізація під PageSpeed як на ПК, так і на смартфонах;
- на сайті немає звичного пошуку, тому шукати конкретну статтю чи документ доводиться вручну;
- відсутній розклад, посилення на електронний щоденник та кабінет учнів на базі самого сайту;
- текстові підписи (alt-теги) додані не скрізь – більшість зображень залишаються без описів взагалі.

Г.2 Львівська гімназія «Євшан» <https://www.yevshan.com.ua/>

Гімназія «Євшан» є одним із провідних комунальних закладів Львова. У своїй роботі вони роблять великий акцент на українознавство та гуманітарні науки. Дизайн і контент сайту чудово передають цю культурну ідентичність. Вебресурс створили на базі індивідуального замовного рішення або власній CMS. Його адаптували під мобільні пристрої, тож відкривати сторінки з телефона цілком зручно. Проте технічні тести показують, що швидкість завантаження на смартфонах досить повільна.

На сайті досить легко орієнтуватись, хоча структура меню трохи і відрізняється від стандартних шаблонів. На головній панелі розробники вивели найважливіші блоки: «Новини», «Про гімназію», «Вступ в гімназію», «Самоврядування», «Фотогалерея» та «Фінансові звіти». Завдяки такому набору користувач може швидко знайти як інформацію для вступу, так і офіційну документацію закладу. Проте великим мінусом є те, що на сайті взагалі немає віконця пошуку. Якщо вам потрібно знайти конкретний документ чи стару публікацію, доведеться гортати сторінку вручну. Це забирає багато часу та підтверджує мінус у підсумковій таблиці.

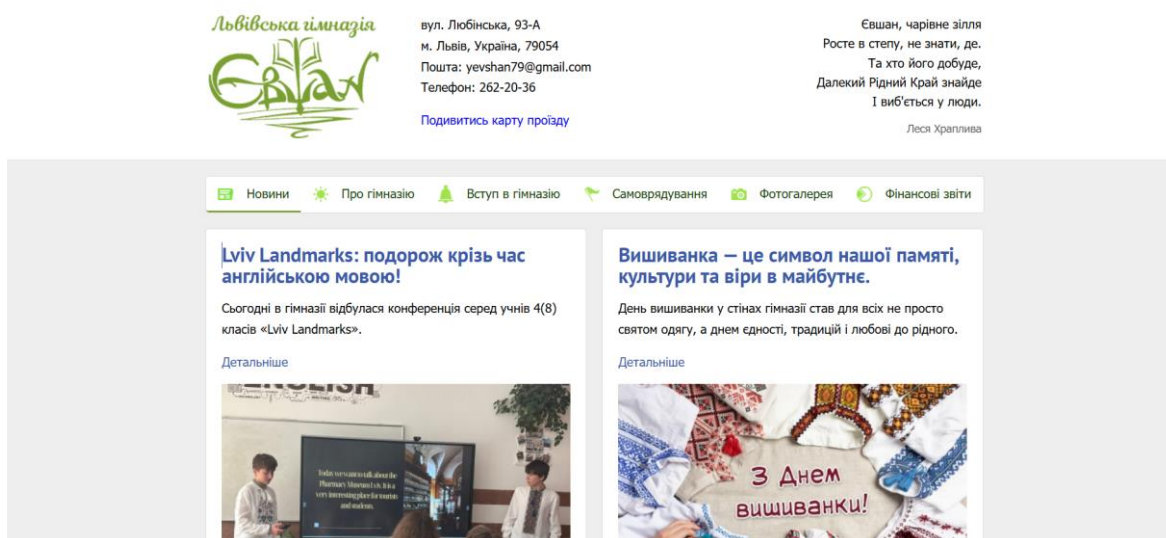

Рисунок 2.2 – Головна сторінка Львівської гімназії «Євшан»

Для зовнішнього вигляду сайту розробники обрали теплі природні відтінки, які гарно натякають на українські культурні традиції. Стрічка новин живе активним життям. На сторінках постійно з'являються свіжі публікації, фотографії з подій та корисні оголошення для батьків учнів. Також на сайті добре висвітлено роботу учнівського самоврядування. Проте є серйозні інформаційні прогалини. Головний мінус – на сайті повністю відсутній розділ із педагогічним складом, тому дізнатися щось про вчителів закладу онлайн не вдасться. Крім того, на самому вебпорталі немає навіть звичайних PDF-файлів із розкладом уроків, що підтверджує хрестик у зведеній таблиці. Щодо використання на смартфонах – сам мобільний дизайн є і сторінки підлаштовуються під розмір екранів. Проте, тести швидкості PageSpeed показали слабкі результати як на телефонах, так і на комп'ютерах.

Сильні сторони ресурсу:

- приємний та теплий дизайн, який відображає культурне обличчя та особливу атмосферу гімназії;
- фінансові звіти та важливі нормативні документи винесені на чіткі й помітні місця, їх легко знайти;

- активний та живий блок новин з гарними фотографіями, де регулярно публікують інформацію про заходи та успіхи учнів;
- окремий акцент на учнівське життя завдяки спеціальному розділу про самоврядування;
- наявність адаптивного дизайну, завдяки чому сторінки підлаштовуються під екрани смартфонів.

Слабкі сторони:

- вебпортал не містить жодної інформації про педагогічний колектив та вчителів гімназії;
- відсутнє віконце пошуку, що ускладнює роботу із сайтом, коли потрібно знайти конкретний документ чи новину;
- погана оптимізація швидкості роботи – сторінки завантажуються доволі повільно на комп'ютерах та смартфонах;
- зображення в галереях не мають текстових описів (alt-тегів) для людей із порушеннями зору;
- відсутній розклад навчальних занять та немає посилань на електронний щоденник.

Л.3 Науковий ліцей ім. Миколи Сабата – <http://gimnazia1.if.ua/uk/>

Науковий ліцей імені Миколи Сабата (колишня Українська гімназія №1) – це відомий комунальний заклад в Івано-Франківську. Офіційний сайт ліцею розгорнули на базі CMS Joomla. Для бюджетної установи це цілком робоче рішення, хоча сама система вже вважається дещо застарілою. Сайт має адаптивну верстку під мобільні пристрої, але технічна перевірка виявила проблеми із безпекою даних. Через відсутність SSL-сертифіката браузері можуть вважати підключення незахищеним.

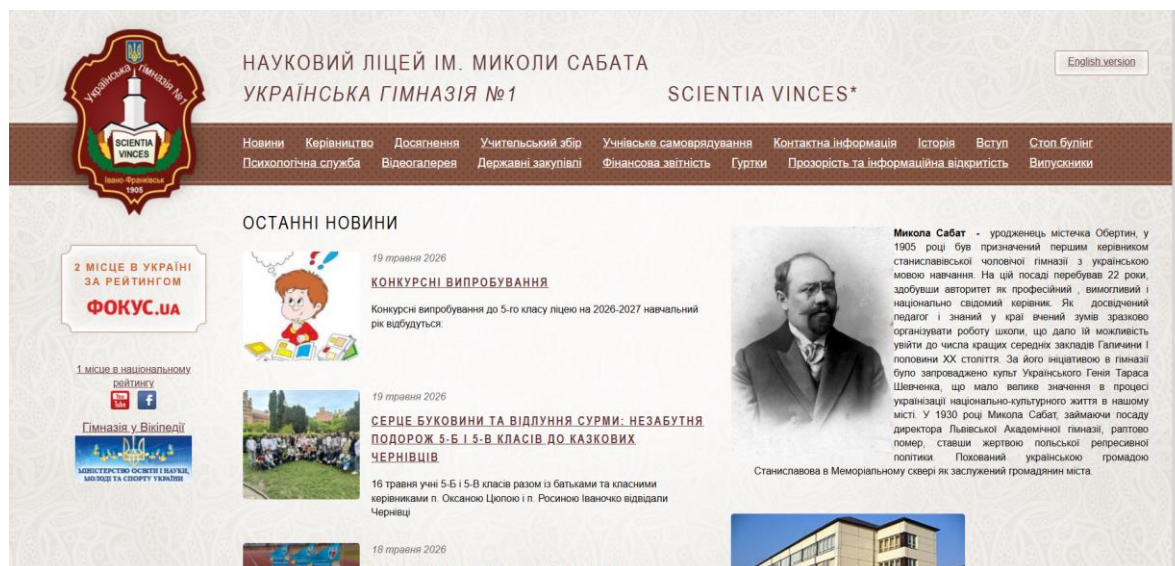

Рисунок 2.3 – Головна сторінка наукового ліцею ім. Миколи Сабата

Структура сайту містить усі класичні розділи. Головне меню – дворівневе і включає такі, як «Керівництво», «Досягнення», «Фінансова звітність», «Контактна інформація» та інші. У користуванні вебплатформа не завжди зручна. Меню занадто широке і займає багато місця на екрані. Ситуацію погіршує те, що на сайті зовсім немає рядка пошуку. Користувачам доводиться відкривати кожну вкладку навігання, щоб відшукати якусь стару новину чи наказ.

Візуально сайт виглядає стримано та традиційно. В оформленні переважають бордові, коричневі та білі кольори, які пасують до емблеми ліцею. На головній сторінці немає нічого зайвого: лише свіжі оголошення, історична довідка про Миколу Сабата із його портретом та банери з нагородами ліцею. Сайт адаптований під екрани мобільних пристроїв, проте тести швидкості на телефонах незадовільні – мобільна версія завантажується занадто повільно і потребує оптимізації.

Інформаційне наповнення є сильною стороною цього сайту. Вебресурс повністю виконує вимоги закону щодо прозорості. На сайті опубліковані всі звіти, статут та фінансова документація. Доволі детально розписаний педагогічний склад та керівництво закладу. Також активно ведуть блог новин

про шкільні конкурси та подорожі учнів. Серед недоліків – адміністрація не опублікувала розклад уроків. Інтеграція з електронними щоденниками чи кабінетами учнів тут теж відсутня.

Серед сильних сторін виділяються:

- величезний обсяг корисної інформації, є докладні списки вчителів та адміністрації;
- повна відповідність закону щодо публікації офіційних документів та фінансових звітів;
- активна стрічка новин, яка регулярно оновлюється;
- наявність адаптивного дизайну для мобільних пристроїв.

До слабких сторін відносяться:

- сайт працює без безпечного протоколу захисту даних (HTTPS);
- відсутнє віконце пошуку по вебпорталу;
- на базі порталу немає розкладу занять та електронного щоденника;
- низька швидкість завантаження сторінок на смартфонах через погану технічну оптимізацію;
- картинки не мають текстових описів (alt-тегів) для людей із порушенням зору.

Р.4 КЗ «Рішельєвський науковий ліцей» -

<https://rl.odessa.ua/index.php/uk/>

КЗ «Рішельєвський науковий ліцей» в Одесі – це один із найпрестижніших комунальних закладів міста із потужною репутацією. Вебпортал ліцею виглядає солідно і професійно. Хоча в основі сайту лежить та сама платформа CMS Joomla, яку ми вже розглядали (Л.3), тут її не просто розгорнули з шаблону, а допрацювали та модернізували під індивідуальні потреби установи. Вебресурс працює через безпечне з'єднання HTTPS. Портал адаптований для смартфонів, хоча технічні тести PageSpeed на телефонах все одно показали низьку швидкість завантаження.

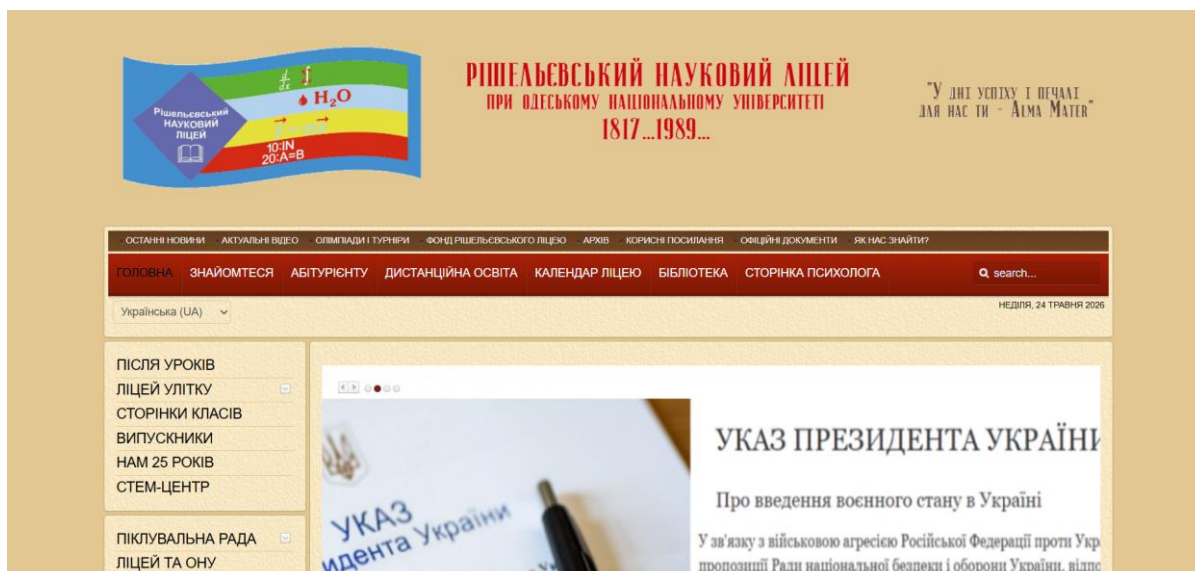

Рисунок 2.4 – Головна сторінка Рішельєвського наукового ліцею

Інформаційна архітектура сайту побудована логічно та зручно. Навігація має два рівні: верхнє меню містить основні інформаційні блоки, а бічна панель ліворуч допомагає швидко перейти до специфічних розділів, як «Сторінки класів» чи «СТЕМ-центр». Великою перевагою є наявність зручного пошукового рядка. Знайти потрібну статтю чи документ можна за лічені секунди. Окремо варто відзначити корисний розділ для вступників («Абітурієнту»), що містить правила, заяви та можливі завдання для вступу, що знімає багато питань у батьків.

Зовнішній вигляд сайту строгий і водночас приємний. В оформленні домінує теплий пісочний колір у поєднанні з бордовими елементами меню. Текст сприймається легко завдяки гарній контрастності та вдало підібраним шрифтам. На комп'ютерах інтерфейс працює швидко та без затримок. Варто окремо відзначити високу доступність сайту – більшість фотографій мають прописані alt-теги, що робить портал зручним для людей із порушеннями зору.

Контент сайту повністю закриває законодавчі вимоги щодо відкритості шкіл. Тут публікуються всі обов'язкові законодавчі документи, статут та фінансові звіти. Стрічка новин активна, де часто виходять свіжі анонси та державні акти. Також на сайті є посилання на офіційні соціальні мережі

закладу. З недоліків – на порталі немає інтерактивного розкладу занять та електронного щоденника.

Сильні сторони вебпорталу:

- продумана структура, зручне подвійне меню та наявність внутрішнього пошуку;
- сайт добре оптимізований для комп'ютерів і працює через безпечне з'єднання HTTPS;
- високий рівень доступності завдяки наявності alt-тегів для зображень.

Слабкі сторони:

- низька швидкість завантаження мобільної версії сторінок за тестами PageSpeed;
- на базі сайту відсутній розклад занять та немає інтеграції з електронними щоденниками чи кабінетами учнів.

Ф.5 Черкаський фізико-математичний ліцей (ФІМЛП) - <http://phymly.ck.ua/>

Черкаський фізико-математичний ліцей (ФІМЛП) – свого роду бренд у сфері технічної освіти. Його офіційний сайт побудований на базі платформи WordPress. Це рішення часто зустрічається у державних закладах через свою економність. Проте у випадку з ФІМЛП розробники витиснули максимум з системи. Мобільна версія ресурсу працює бездоганно: показники швидкості PageSpeed на смартфонах є одними з найкращих у вибірці. Сайт став одним із лідерів технічного моніторингу, набравши рекордні 15 балів із 16 можливих. Єдиним слабким місцем виявився SSL-сертифікат. Сайт досі працює без безпечного протоколу HTTPS.

Інформаційна архітектура порталу має зручну будову. Головне меню лаконічне і розділене за чіткими категоріями для батьків, учнів та вчителів. Тож орієнтуватися тут досить легко. Великий плюс сайту – наявність внутрішнього пошуку. Зручний рядок пошуку розмістили у шапці сторінки –

тож користувачам більше не потрібно шукати певні нормативні акти чи оголошення навмання.

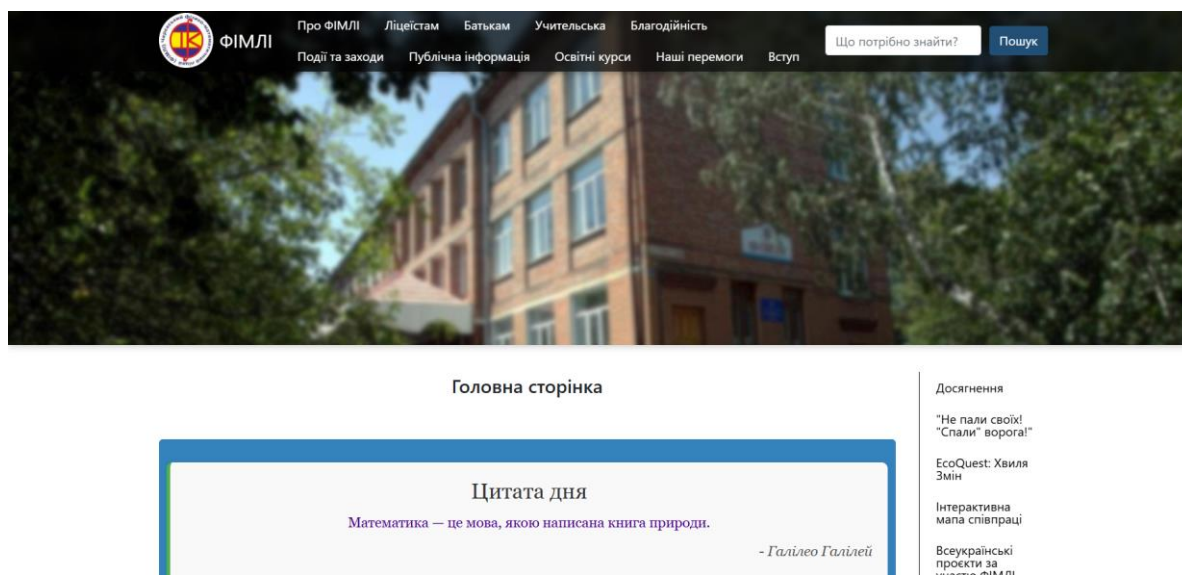

Рисунок 2.5 – Головна сторінка ФІМЛІ

Візуально портал виглядає охайно та цілком сучасно. Автори обрали світлу тему із синіми акцентами в оформленні та фірмовим логотипом ліцею вгорі сторінки. Стрічка оголошень оформлена дуже привабливо – усі новини розбиті на акуратні інформаційні картки. Інтерфейс адаптовано під потреби людей із порушеннями зору завдяки заповненим alt-тегам на картинках.

З інформаційним наповненням у ФІМЛІ проблем також не виникло. Сайт повністю закриває вимоги законодавства щодо відкритості та прозорості шкіл. Користувачам не складе труднощів знайти статут, ліцензії чи фінансові звіти ліцею – усі ці документи опубліковані у відкритому доступі. Сайт дуже живий – новини та анонси про турніри чи профорієнтацію публікуються регулярно, а на головній сторінці є навіть інтерактивна «Цитата дня». Для зручності ліцеїстів на сайті є актуальний розклад занять, посилання на електронний щоденник та соціальні мережі.

До сильних сторін відносяться:

- відмінна оптимізація швидкості роботи сайту на смартфонах та ПК;

- наявність вбудованого пошуку, розклад занять та посилання на електронний щоденник;
- топ-результат технічного тестування – 15 балів у підсумковому рейтингу;
- охайний картковий дизайн та повна підтримка стандартів доступності контенту.

До слабких сторін належать:

- вебресурс не використовує безпечне шифрування даних через відсутність SSL-сертифіката;
- базовий шаблон WordPress виглядає занадто просто і не підкреслює унікальну технічну специфіку фізико-математичного ліцею.

В.6 Веселівська районна різнопрофільна гімназія -

<https://vesele-gimnaz.eddy.school/>

Веселівська гімназія – це сільський навчальний заклад Запорізької області. Адміністрація обрала оригінальний шлях и розгорнула сайт на базі спеціалізованої платформи Eddy.School. Такий підхід принципово відрізняється від більшості інших учасників моніторингу. Замість створення та підтримки класичного окремого сайту тут розгорнуто комплексну систему, що об'єднує публічну вебсторінку, електронний щоденник, стрічку оголошень та внутрішні чати для вчителів та батьків. Вебресурс адаптовано під мобільні пристрої та швидкість завантаження сторінок цілком задовільна, чому свідчить перевірка за допомогою інструменту PageSpeed.

Інформаційна архітектура повністю визначається шаблонами платформи Eddy.School і є суворо стандартизованою. Навігація інтуїтивна – всі типові розділи, від розкладу до контактів, розміщені на своїх звичайних місцях. Платформа надає готові шаблони сторінок під кожен обов'язковий розділ. Це полегшує життя адміністрації: їм не потрібно думати про архітектуру сайту, можна просто додавати потрібні тексти та оголошення.

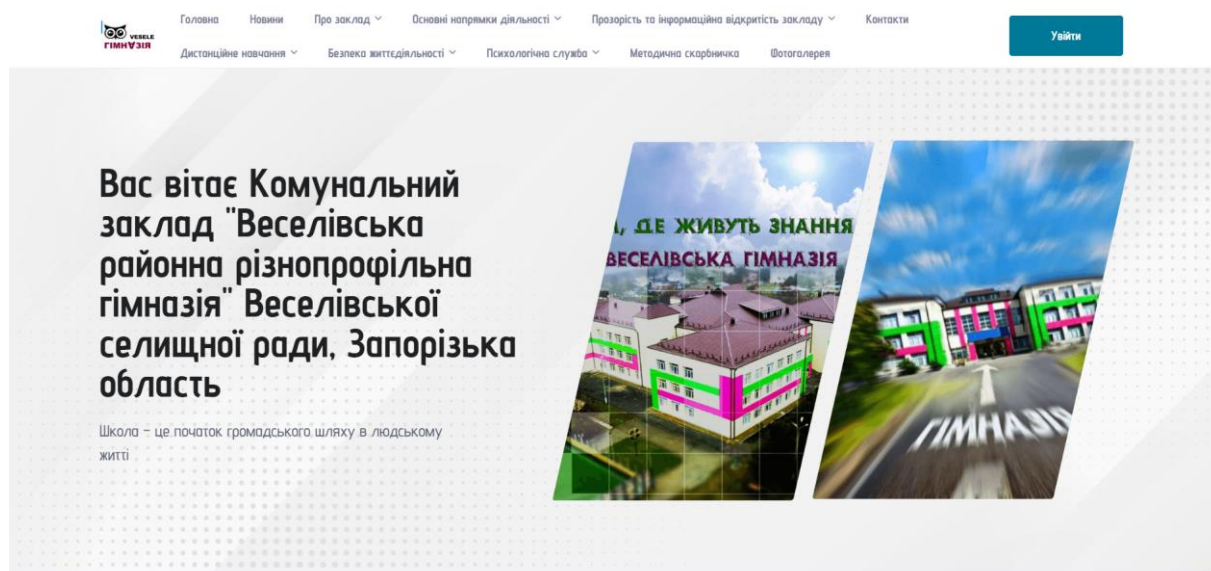

Рисунок 2.6 – Головна сторінка КЗ «Веселівської районної гімназії»

Візуальне оформлення сайту сучасне та лаконічне. Величезна перевага готового платформного рішення полягає в тому, що інтерфейс оптимізований під користувача: розробники Eddy.School подбали про правильну контрастність елементів, мобільну адаптацію та зручну для читання типографіку. Мінус – повна відсутність унікальності. Сайт виглядає як близнюк інших шкільних порталів, які використовують систему Eddy.School.

Завдяки чітким підказкам платформи сайт заповнений дуже якісно. Не важко знайти статут, ліцензії та фінансові звіти гімназії – уся нормативна документація винесена в окремі доступні блоки. Особливу практичну цінність має вбудований електронний щоденник та кабінет. Батьки та учні бачать оцінки, домашні завдання та шкільні оголошення у єдиному цифровому просторі. Стрічка новин регулярно оновлюється, і для сільської гімназії такий рівень цифровізації вражає.

Серед сильних сторін можна виділити:

- відмінна адаптація під мобільні пристрої та висока швидкість роботи сайту, підтверджена тестами PageSpeed;
- готова платформа не потребує залучення професійних ІТ-спеціалістів для адміністрування та підтримки;

– наявність повноцінного інтегрованого електронного щоденника та кабінетів для батьків і учнів.

До слабких сторін відносяться:

- шаблонний дизайн, який повністю копіює стиль платформи та позбавляє сайт індивідуальності;
- проблеми із доступністю – відсутні обов’язкові alt-теги для зображень;
- повна залежність від стороннього сервісу – у разі закриття платформи або зміни тарифів Eddy.School заклад ризикує втратити свій сайт та контент.

Ж.7 Ліцей № 1 міста Житомира - <https://1.lic.zhitomir.ua/>

Житомирський ліцей № 1 – один із лідерів та найстаріших закладів у сфері середньої освіти свого регіону. Його вебресурс створений на базі популярної CMS WordPress та адаптивного фреймворку Bootstrap.

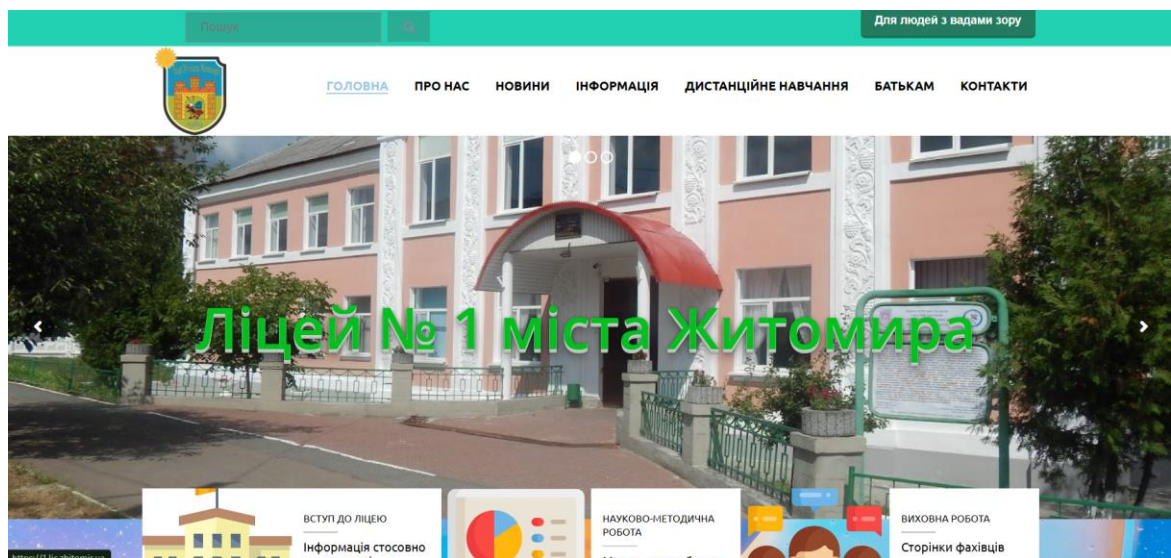

Рисунок 2.7 – Головна сторінка ліцею № 1 міста Житомира

Головна фішка сайту – парадоксальна оптимізація. Портал дуже швидко працює на мобільних пристроях, але має проблеми зі швидкістю завантаження на ПК.

Інформаційна структура порталу побудована логічно й охоплює всі ключові сфери життя закладу. Навігаційне меню чітко розподілене за цільовими блоками: «Про нас», «Новини», «Інформація», «Дистанційне навчання», «Батькам» та «Контакти». Пошук інформації не забирає багато часу – вся структура має не більше трьох рівнів вкладеності сторінок. Крім того, у верхній панелі сайту працює зручний внутрішній пошуковий рядок, тож будь-яке оголошення чи документ можна знайти за ключовими словами. Також великою перевагою є наявність «хлібних крихт». Вони показують точний шлях користувача всередині категорій і дають змогу швидко повернутися на потрібний рівень назад.

Візуальне оформлення сайту виглядає стримано та професійно. Розробники обрали світлу тему з яскравими бірюзово-зеленими акцентами. На головній сторінці відвідувач зустрічає динамічний слайдер, поруч винесені акуратні блоки новин та графічні плитки з корисною інформацією. Інтерфейс сайту має вбудовану кнопку адаптації контенту для людей із вадами зору. Адаптивний дизайн вебресурсу виконано якісно – завдяки Bootstrap сторінки бездоганно масштабуються під екрани смартфонів, проте швидкість завантаження комп'ютерної версії потребує додаткової уваги та технічного доопрацювання.

Інформаційне наповнення сайту повністю відповідає суворим вимогам українського законодавства щодо прозорості та відкритості освітніх установ. Легко відшукати статут, ліцензії та фінансові звіти ліцею. Стрічка новин оновлюється регулярно, відображаючи події з життя закладу. Портал публікує повний список педагогів, а також підтримує онлайн розклад та посилання на електронний щоденник. Корисною деталлю став окремий блок із методичними матеріалами для вчителів, що перетворює звичайну візитку на функціональний робочий інструмент.

Сильні сторони вебпорталу:

- відмінна адаптація під екрани телефонів та висока швидкість мобільного завантаження завдяки Bootstrap;

- зразкова внутрішня навігація завдяки системі «хлібних крихт» та вбудованому пошуковому рядку;
- є спеціальний полегшений інтерфейс для відвідувачів із порушеннями зору;
- наявність корисного методичного блоку для педагогічного складу.

Слабкі сторони:

- повільна робота та тривалий час завантаження на ПК (тести PageSpeed);
- повна відсутність інтеграції з офіційними сторінками установи в соцмережах;
- картинки на сторінках у своїй більшості не мають заповнених alt-тегів цифрової доступності.

Ф.8 Ліцей «Фінансовий» - <https://finlyc.kyiv.ua/>

Вебпортал ліцею «Фінансовий» є один із лідерів цього дослідження з результатом 15 балів із 16 можливих. Сайт побудовано на базі CMS Drupal. Він працює стабільно, захищено та демонструє чудову швидкість завантаження через PageSpeed як на ПК, так і на смартфонах.

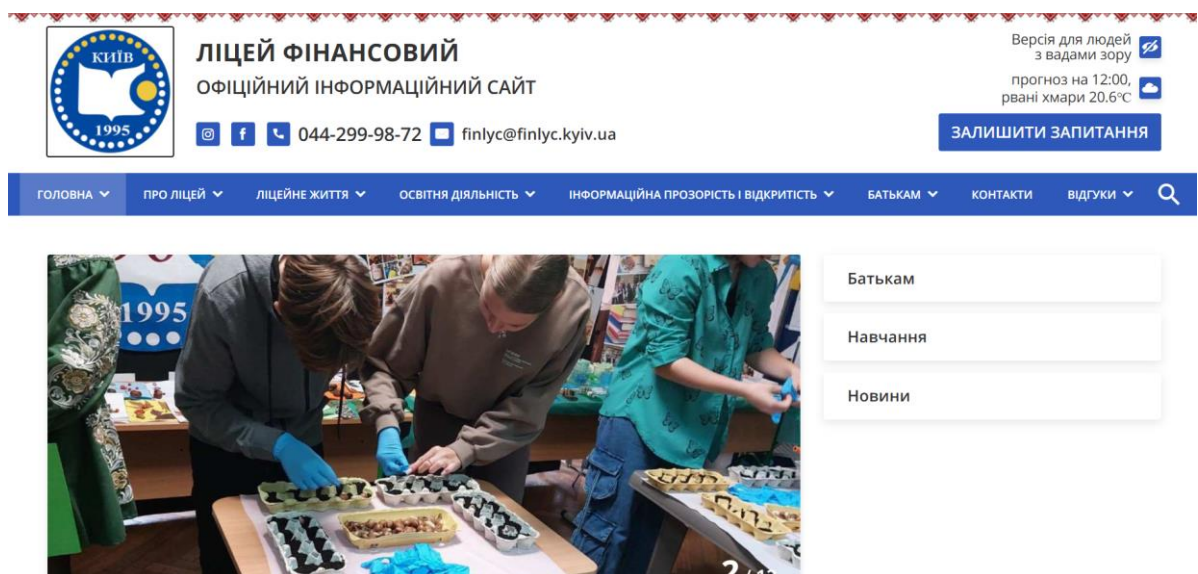

Рисунок 2.8 – Головна сторінка ліцею «Фінансовий»

Структура сайту орієнтована на зручність користувача. Верхнє меню логічно розділене на корисні блоки для батьків, учнів та гостей закладу. Навігація проста й зрозуміла, а головне – у шапці сайту реалізовано кнопку внутрішнього пошуку, що дозволяє швидко знайти потрібну інформацію чи документ.

Візуальний стиль виглядає сучасно та престижно. Розробники обрали фірмову біло-синю палітру, яка пасує економічному профілю установи. Головна сторінка містить інтерактивний слайдер із фотографіями ліцею. Сайт повністю адаптивний, чудово масштабується на мобільних телефонах та має вбудований режим для людей із порушенням зору. Приємна деталь – інформатор погоди у верхній панелі.

Наповнення сайту виконано на зразковому рівні – усі обов’язкові нормативні акти, фінансові звіти та статутні документи знаходяться у публічному доступі. На сайті детально представлено педагогічний склад установи, опубліковано актуальний розклад занять, а стрічка новин регулярно оновлюється та супроводжується якісними медіаматеріалами. Особливої уваги заслуговує інтеграція з соціальними мережами: у шапці закріплені прямі віджети-іконки Instagram, Facebook та Telegram, що забезпечує швидкий зв’язок із громадою ліцею.

Серед сильних сторін можна виділити:

- сучасна платформа CMS Drupal із високою швидкістю завантаження PageSpeed на всіх пристроях;
- наявність зручного пошуку та спеціальної версії для людей із вадами зору;
- повна інтеграція з основними соцмережами (Instagram, Facebook та Telegram);
- якісне інформаційне наповнення, наявність медіагалереї та розкладу.

До слабких сторін відноситься лише те, що на порталі наразі не реалізовано модуль електронного щоденника або персональних кабінетів для учнів і батьків.

Т.9 Тернопільський класичний ліцей - <https://tkl.te.ua/>

Вебпортал Тернопільського класичного ліцею демонструє середній рівень в межах цього дослідження, набравши у підсумковому моніторингу 12 балів із 16 можливих. Платформа функціонує на базі популярної CMS WordPress, хоч зовнішні сканери не фіксують систему через захисний екран CDN Cloudflare.

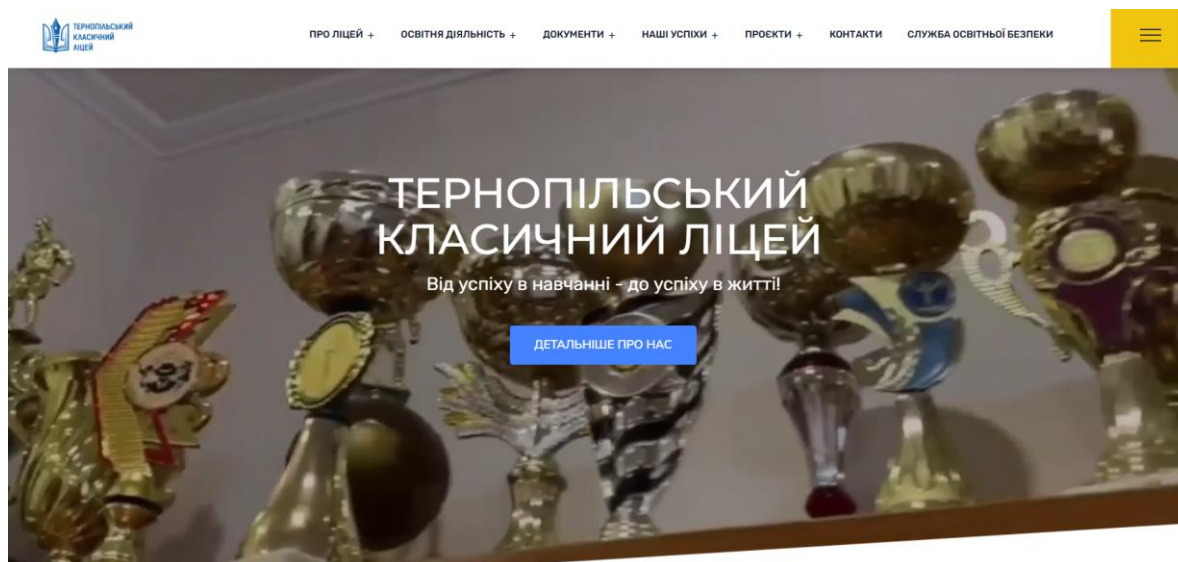

Рисунок 2.9 – Головна сторінка Тернопільського класичного ліцею

Навігаційне меню закладу розташоване у верхній панелі та містить ключові блоки, такі як «Про ліцей», «Освітня діяльність», «Документи», «наші успіхи», «Проекти», «Контакти» та «Служба освітньої безпеки». Структура загалом відповідає базовим вимогам прозорості, проте навігація ускладнюється відсутністю інструменту внутрішнього пошуку по сайту. Також на вебресурсі немає розкладу занять.

Сайт оформлений у сучасному стилі з використанням фірмових синьо-білих кольорів. Головна фішка дизайну – велике слайд-шоу вгорі сторінки.

Воно виглядає ефектно, але важить дуже багато. Зображення та тексти змінюються занадто швидко й хаотично, створюючи ефект мерехтіння (схожий на поламаний відеоряд), що сильно сповільнює швидкість завантаження як на ПК, так і на смартфонах (що підтверджує тест PageSpeed). Великою перевагою сайту є турбота про доступність – майже всі картинки мають текстові описи (alt-теги) для людей із порушеннями зору.

Сайт повністю забезпечує прозорість закладу – наявні відомості про педагогічний склад, статутні документи та фінансові звіти. Важливою перевагою є наявність електронного щоденника та робочих посилань на офіційні та активні соціальні мережі ліцею.

Сильні сторони вебресурсу:

- сучасний дизайн та захист мережевої інфраструктури за допомогою Cloudflare;
- цифрова доступність (наявність alt-тегів для зображень);
- своєчасне оновлення інформаційних розділів та інтеграція з соцмережами;
- наявність електронного щоденника.

Серед слабких сторін вебресурсу виділяються:

- низька швидкість завантаження сторінок та незадовільний результат тестів PageSpeed;
- відсутність інструменту пошуку по сайту для швидкої навігації;
- відсутність опублікованого розкладу занять.

2.4 Методика створення web-порталу загальноосвітнього закладу

На основі теоретичного аналізу та практичного дослідження порталів, що було проведено вище, можна сформулювати поетапну методику створення якісного вебпорталу для загальноосвітнього закладу. Ця методика орієнтована

на реальні умови більшості українських шкіл: обмежений бюджет, відсутність штатного IT-спеціаліста та необхідність відповідати вимогам законодавства.

Етап 1 – Планування та постановка цілей. На цьому етапі визначається цільова аудиторія сайту (учні, батьки, абітурієнти, педагоги) та його функціональне завдання (інформування, комунікація, навчання). Ключовим кроком є формування інформаційної карти відповідно до ст.30 Закону України «Про освіту» та Закону «Про повну загальну середню освіту» [10, 12], що дозволяє заздалегідь спроектувати структуру обов’язкових модулів для публікації статутних та фінансових документів.

Етап 2 – Вибір платформи та інфраструктури. Спираючись на аналіз технологічних рішень (табл. 2.3), закладам пропонується гнучкий підхід до вибору системи керування контентом (CMS). Для установ без спеціальної технічної підтримки оптимальним рішенням є хмарна платформа типу Eddy.School, що надає повний пакет модулів в одному інтерфейсі. Для установ, що мають технічну підтримку, кращим рішенням буде використання CMS WordPress (завдяки великій спільноті підтримки) або професійних платформ Drupal та Joomla. Вибір хостингу (Hostpro, Mirohost тощо) та реєстрація домену в захищеній зоні .gov або .ua є оптимальними для державних установ. Задля захисту від кібератак та прискорення сайту варто залучати Cloudflare.

Етап 3 – Проектування структури (інформаційна архітектура). Структура порталу має будуватися за принципом «від загального до конкретного» і обов’язково включати елементи швидкої навігації: внутрішній пошук по сайту та систему «хлібних крихт» для спрощення користувацького доступу. Рекомендована структура верхнього рівня представлена нижче (рис.10). Кожен розділ має відповідати певній групі користувачів та їхнім очікуваним запитам [18].

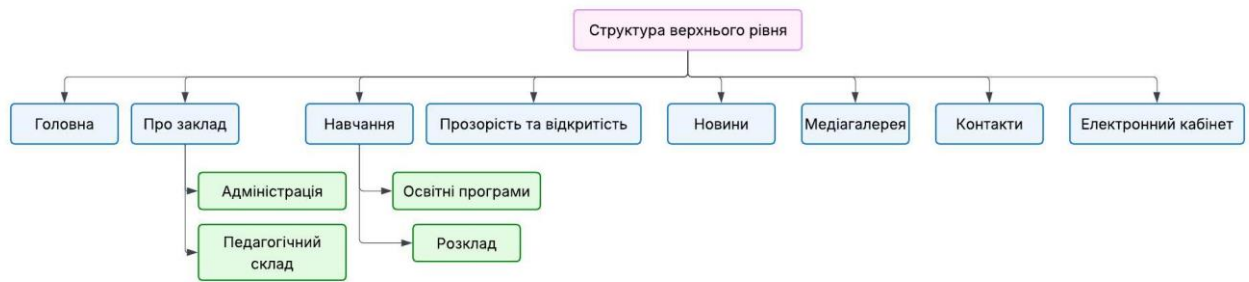

Рисунок 2.10 – Структура верхнього рівня

Етап 4 – Розробка дизайну та забезпечення доступності. Візуальний стиль має базуватися на принципах академічної читабельності – розмір шрифту не менше 16px, високий контраст тексту й фону, використання фірмових кольорів (не більше двох основних відтінків) [19]. Адаптивність під мобільні пристрої на базі сучасних фреймворків (Bootstrap 4/5) є критично важливою, оскільки понад 70% трафіку припадає на смартфони. На головній сторінці необхідно забезпечити швидкий доступ до версії для людей із вадами зору.

Етап 5 – Оптимізація контенту. Тексти новин та оголошень мають бути простими та зрозумілими для батьків. Важливою вимогою є оптимізація медіафайлів – на головній сторінці слід уникати важких автоматичних фонових слайдерів, оскільки вони критично перевантажують канал і знижують швидкість завантаження (як засвідчив Тернопільський класичний ліцей). Усі зображення мають проходити компресію (до 200 KB) та обов’язково містити заповнені alt-теги. Офіційні документи розміщуються виключно у форматі PDF [5].

Етап 6 – Технічна оптимізація, безпека, тестування. До запуску вебресурсу підлягає обов’язковому тестуванню швидкості через Google PageSpeed Insights, де цільовим показником є вихід із «червоної» зони навантаження. Для захисту персональних даних та успішного проходження технічного моніторингу обов’язково потрібно налаштувати активний SSL-протокол для стабільної роботи сайту за протоколом HTTPS. Щоб відстежити

залученість аудиторії – можна підключити інструменти вебаналітики (Google Analytics).

Етап 7 – Запуск, адміністрування та регулярне оновлення.

Функціонування сайту передбачає безперервний супровід, що містить оновлення новин, актуалізацію розкладу занять та швидку інтеграцію з офіційними мережами закладу через віджети в шапці сайту. Технічний моніторинг, очищення кешу платформи та оновлення версій CMS і її плагінів мають проводитися планово щонайменше раз на рік [20].

ВИСНОВКИ

За результатами проведеного дослідження було сформульовано низку висновків, що відображають теоретичні та практичні аспекти функціонування вебресурсів в освітній сфері.

По-перше, офіційний вебпортал школи сьогодні є головним інструментом її інформаційної, комунікаційної та нормативної діяльності. Під цим поняттям я розумію офіційне цифрове представництво установи, яке гарантує відкритий доступ до публічних даних та надає користувачам інтерактивні сервіси. Його еволюція пройшла тривалий шлях – від статичних сторінок кінця минулого століття до динамічних систем, що поєднують у собі елементи LMS та хмарних середовищ. Ключовим складником цього прогресу стали поява гнучких CMS (зокрема WordPress), перехід на адаптивну верстку та розгортання профільних систем, таких як українська платформа Eddy.School.

По-друге, чинне законодавство України чітко регламентує діяльність шкільних сайтів. Закони «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту» зобов'язують оприлюднювати великий масив статутної та фінансової інформації. Водночас міжнародні стандарти інклюзивності (зокрема WCAG 2.1) вимагають повноцінної доступності інтерфейсів для користувачів із порушеннями зору, що досі залишається слабким місцем для багатьох установ. Проводячи поглиблений технічний та контентний аналіз дев'яти порталів я виявила помітну неоднорідність до їхньої оптимізації і верстки. Спільними технічними проблемами для більшості сайтів виявилися відсутність внутрішнього пошуку, інтегрованого розкладу занять та вразливості в налаштування безпечного SSL-з'єднання.

По-третє, моніторинг програмного стеку показав чіткий розподіл технологічних рішень. Домінує у вибірці CMS WordPress (4 сайти), яка приваблює заклади великою кількістю готових тем та плагінів. Професійні системи загального призначення Joomla (2 сайти) та Drupal (1 сайт)

використовуються великими ліцеями для побудови складних ієрархічних структур, проте вони висувають вищі вимоги до кваліфікації адміністраторів. Натомість хмарний конструктор Eddy.School (1 сайт) є чудовою альтернативою «все в одному» для шкіл без власного ІТ-ресурсу, а чиста індивідуальна розробка (гімназія «Євшан») забезпечує унікальність коду, але ускладнює адміністрування.

Запропонована методика створення web-порталу для загальноосвітнього закладу є практичним орієнтиром для навчальних закладів. Вона доводить, що навіть за умов обмеженого бюджету та відсутності штатних програмістів школа може створити якісний ресурс, якщо уникне типових помилок, таких як використання важких елементів, що блокують швидкість завантаження. Перспективою подальших досліджень є вивчення впливу зручності використання сайту на цифровий імідж закладу освіти та розробка універсального технічного шаблону, адаптованого під актуальні вимоги МОН України.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Биков В. Ю. Технології хмарних обчислень, ІКТ-аутсорсинг та нові функції ІКТ-підрозділів навчальних закладів і наукових установ [Електронний ресурс] // Інформаційні технології в освіті, 2011. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/1151/1/251.pdf> (дата звернення: 17.05.2026).
2. Вовк Є., Манакін В. Проектування веб-сайтів : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2018. 248 с.
3. Інтернет-портал [Електронний ресурс] // Вікіпедія : вільна енциклопедія, 2024. URL: <https://surli.lu/gupnhc> (дата звернення: 17.05.2026).
4. Гончаренко С. У. Педагогічний словник [Електронний ресурс]. Київ : Либідь, 1997. URL: <https://surli.cc/phpjbi> (дата звернення: 17.05.2026).
5. Методичні рекомендації щодо організації роботи сайту закладу освіти [Електронний ресурс] : [метод. посібник]. Київ : ВАІТЕ, 2020. URL: <https://surli.li/vpirsh> (дата звернення: 17.05.2026).
6. Berners-Lee T. Weaving the Web: The Original Design and Ultimate Destiny of the World Wide Web [Електронний ресурс]. San Francisco : Harper Business, 2000. URL: https://docdrop.org/download_annotation_doc/Tim-Berners-Lee---Weaving-the-Web_-The-Original-Design-and-U-88myd.pdf (дата звернення: 17.05.2026).
7. Інформаційно-комунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи [Електронний ресурс] : монографія / за наук. ред. Мирослава Ковалю, Неллі Ничкало ; упоряд.: Андрій Кузик, Андрій Литвин. Львів : ЛДУ БЖД, 2023. URL: <https://surli.lu/tbuicp> (дата звернення: 17.05.2026).
8. Web Content Accessibility Guidelines (WCAG) 2.1 : W3C Recommendation [Електронний ресурс]. URL: <https://www.w3.org/TR/WCAG21/> (дата звернення: 17.05.2026).
9. Marcotte E. Responsive Web Design [Електронний ресурс]. A list Apart, 2010. URL: <https://alistapart.com/article/responsive-web-design/> (дата звернення: 17.05.2026).

10. Про освіту : Закон України від 5 вересня 2017 р. № 2145-VIII // Відомості Верховної Ради України. 2017. № 38-39. С. 380. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> (дата звернення: 17.05.2026).
11. Навчання 21-го століття: як платформа Eddy змінює шкільну освіту [Електронний ресурс]. Освіторія, 2023. URL: <https://surl.li/wdwcvg> (дата звернення: 17.05.2026).
12. Про повну загальну середню освіту : Закон України від 16 січня 2020 р. № 463-IX // Відомості Верховної Ради України. 2020. № 31. Ст. 226 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (дата звернення: 17.05.2026).
13. Про деякі питання використання доменних імен державними органами в українському сегменті Інтернету : Постанова КМУ від 21 жовтня 2015 р. № 851 // Відомості Верховної Ради України. 2015. № 851. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/851-2015-%D0%BF#Text> (дата звернення: 17.05.2026).
14. Introduction to Web Accessibility [Електронний ресурс]. W3C, 2026. URL: <https://www.w3.org/WAI/fundamentals/accessibility-intro/> (дата звернення: 17.05.2026).
15. Robbins J. N. Learning Web Design: A Beginner's Guide to HTML, CSS, JavaScript, and Web Graphics [Електронний ресурс]. O'Reilly Media, 2018. URL: <https://files.addictbooks.com/wp-content/uploads/2024/04/Learning-Web-Design-5th-Edition.pdf> (дата звернення: 17.05.2026).
16. Usage statistics of content management system [Електронний ресурс]. W3Techs, 2026. URL: <https://surl.li/edigpi> (дата звернення: 17.05.2026)
17. Enge E. The Art of SEO [Електронний ресурс] : tutorial / E. Enge, S. Spencer, J. Stricchiola. O'Reilly Media, 2015. URL: <https://surl.li/wmvhrk> (дата звернення: 18.05.2026).
18. Rosenfeld L. Information Architecture: For the Web and Beyond [Електронний ресурс] : tutorial / L. Rosenfeld, P. Morville, J. Arango. O'Reilly Media, 2015. URL: <https://surl.li/roschq> (дата звернення: 26.05.2026)

19. Krug S. Don't Make Me Think, Revisited: A Common Sense Approach to Web Usability [Электронный ресурс]. New Riders, 2014. URL: <https://surl.li/yvyidg> (дата обращения: 26.05.2026)

20. Nielsen J. Usability Engineering [Электронный ресурс]. Morgan Kaufmann, 1994. URL: <https://surl.li/fvuczx> (дата обращения: 26.05.2026)

ДОДАТОК А

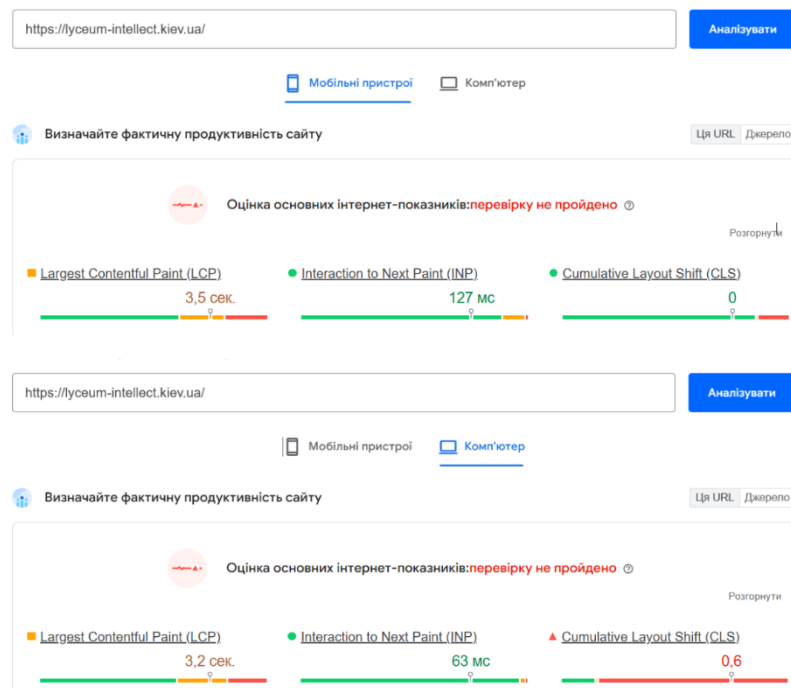

Рисунок А.1 – Результат перевірки PageSpeed ліцею «Інтелект»

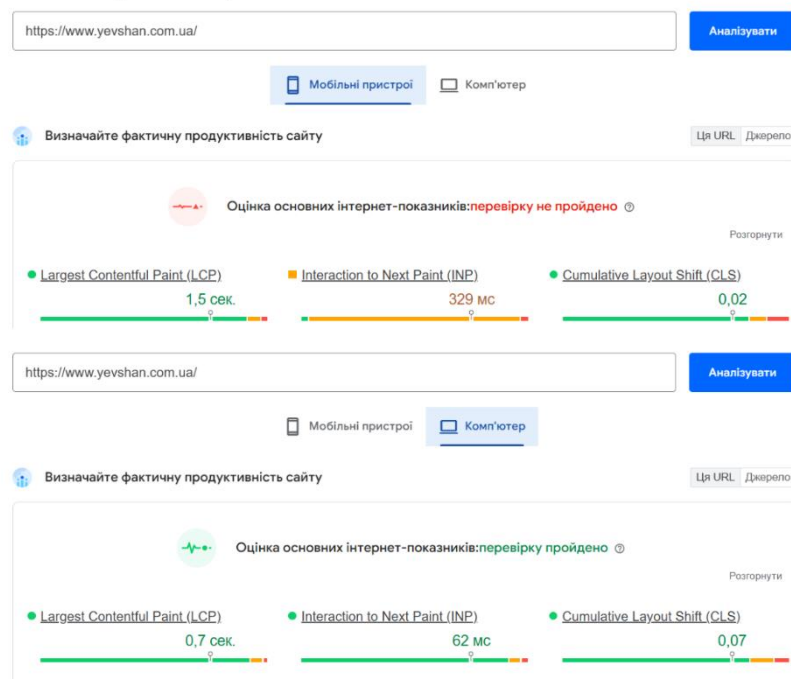

Рисунок А.2 – Результат перевірки PageSpeed гімназії «Євшан»

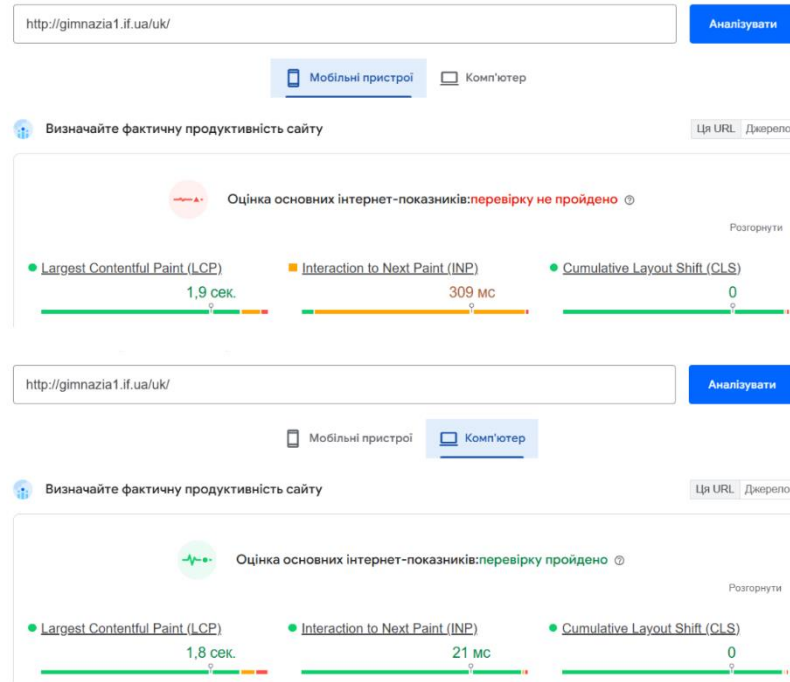

Рисунок А.3 – Результат перевірки PageSpeed наукового ліцею ім. Миколи Сабата

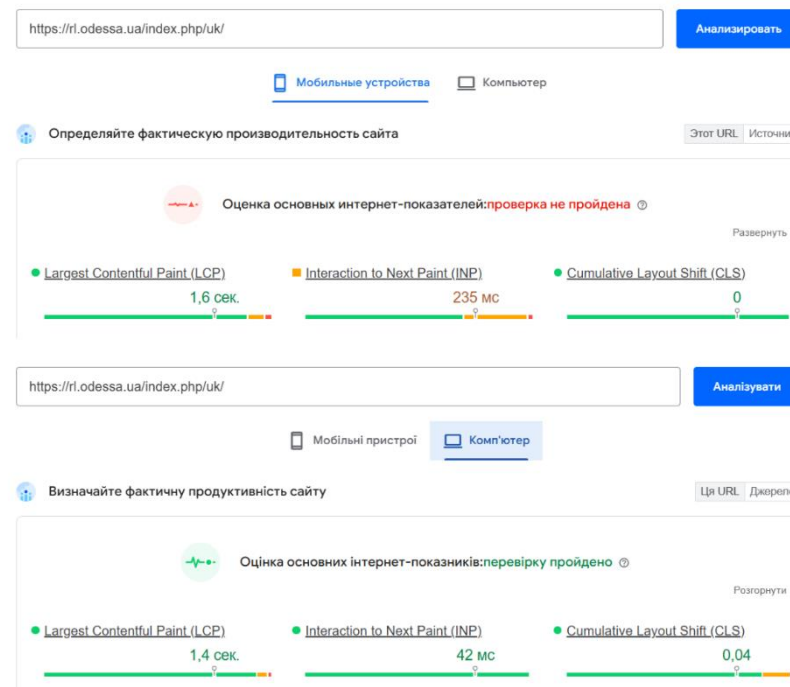

Рисунок А.4 – Результати перевірки PageSpeed Рішельєвського наукового ліцею

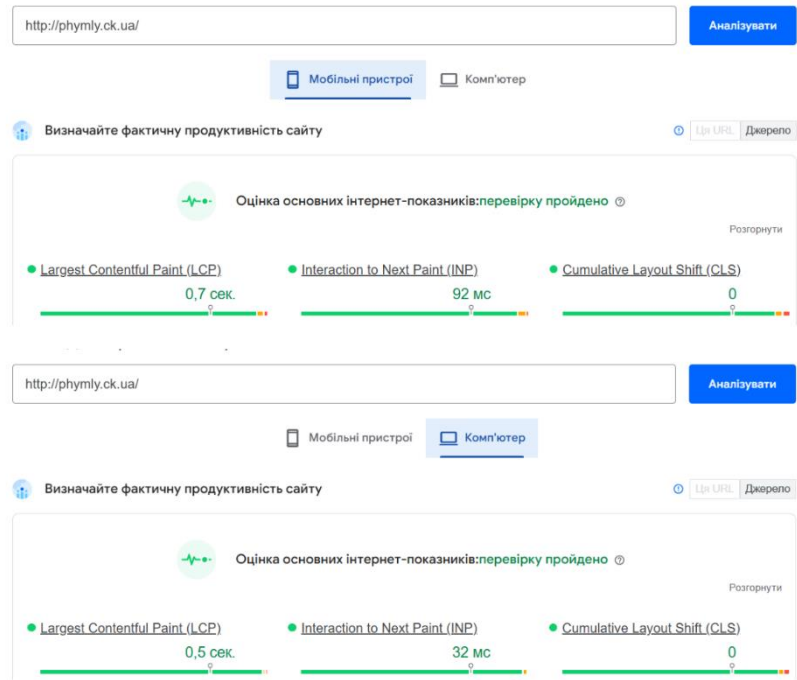

Рисунок А.5 – Результат перевірки PageSpeed ФІМЛІ

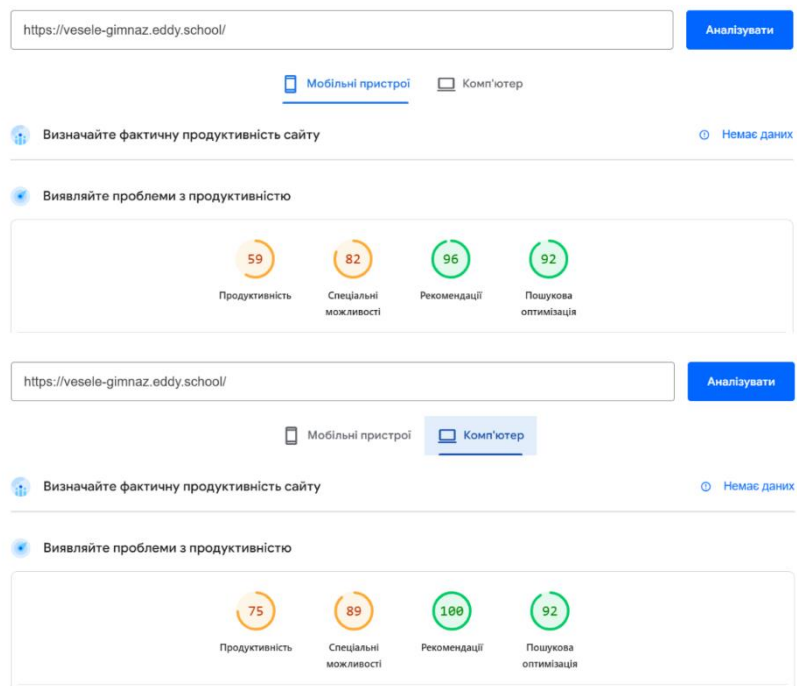

Рисунок А.6 – Результат перевірки PageSpeed Веселівської районної різнопрофільної гімназії

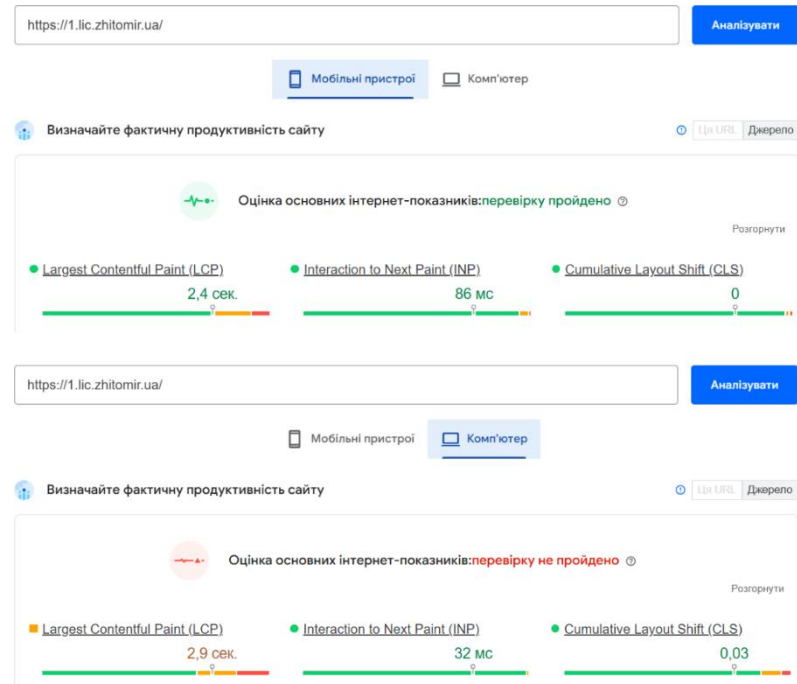

Рисунок А.7 – Результат перевірки PageSpeed ліцею № 1 міста Житомира

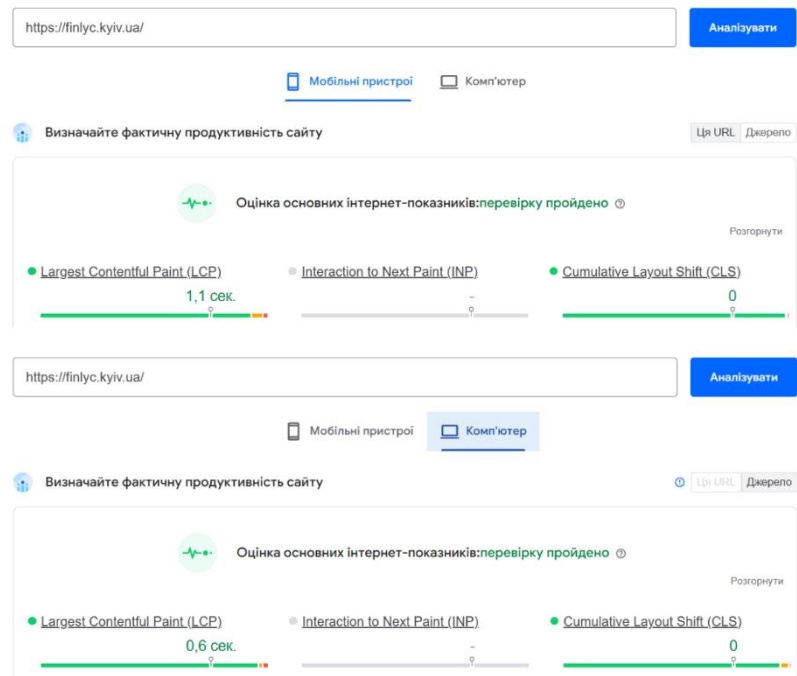

Рисунок А.8 – Результат перевірки PageSpeed ліцею «Фінансовий»

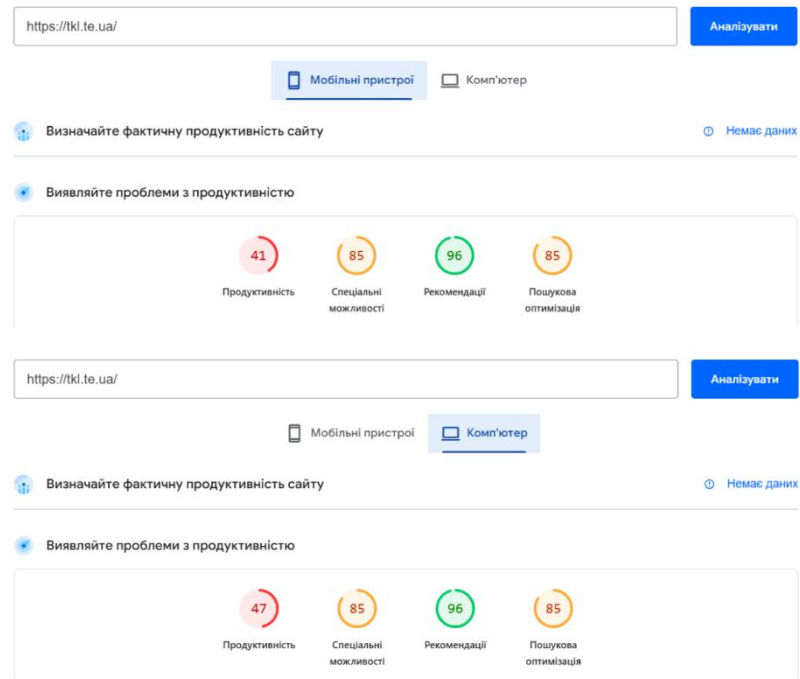

Рисунок А.9 – Результат перевірки PageSpeed Тернопільського класичного ліцею